Cymraeg
Modwl: ECAD6022
BA3 - 2025-26

Grŵp B – Darlith/Lecture 7

Rhagfyr 4ydd 2025

Eluned Owena Grandis
e.grandis@pcydds.ac.uk

Nod Ac Amcanion
Aims and Objectives

Modwl: ECAD6022
BA3 - 2025-26

- Adolygu gorffennol 'Mynd'
- Gorffennol 'Gwneud'

Gorffennol 'Mynd'

Fi	Es i
Ti	Est ti
Fe	Aeth e
Hi	Aeth hi
Ni	Aethon ni
Chi	Aethoch chi
Nhw	Aethon nhw

Gwyliau Haf

(#Coming round the Mountain)

- Ble est ti ar wyliau yn yr haf?
  Ble est ti ar wyliau yn yr haf?
  Es i i Sbaen, es i i Sbaen,
  Es i i Sbaen yn yr haf.
- Gyda phwy est ti ar wyliau yn yr haf?
  Gyda phwy est ti ar wyliau yn yr haf?
  Es i gyda theulu, es i gyda theulu,
  Es i gyda theulu yn yr haf.
- Sut est ti ar wyliau yn yr haf?
  Sut est ti ar wyliau yn yr haf?
  Es i mewn awyren, es i mewn awyren,
  Es i mewn awyren yn yr haf.

Ble aeth e/hi / aethon nhw.....?

The Leisure Centre

© Can Stock Photo - csp7554171

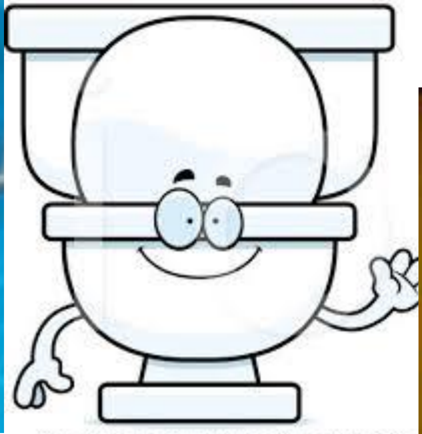

©Cory Thoman * illustrationsOf.com/1170307

Gorffennol 'Mynd'

Fi	Es i
Ti	Est ti
Fe	Aeth e
Hi	Aeth hi
Ni	Aethon ni
Chi	Aethoch chi
Nhw	Aethon nhw

Gorffennol 'Gwneud'

Fi	**Gwn**es i
Ti	**Gwn**est ti
Fe	**Gwn**aeth e
Hi	**Gwn**aeth hi
Ni	**Gwn**aethon ni
Chi	**Gwn**aethoch chi
Nhw	**Gwn**aethon nhw

Gorffennol 'gwneud'
Past Tense 'to do/make'

'**gwneud**' *(to do/make)* is an irregular verb

Gwnes i	*I did / made*
Gwnest ti	*You did / made*
Gwnaeth e	*He did / made*
Gwnaeth hi	*She did / made*
Gwnaeth Tom	*Tom did / made*
Gwnaeth y plant	*The children did / made*
Gwnaethon ni	*We did / made*
Gwnaethoch chi	*You did / made*
Gwnaethon nhw	*They did / made*

Beth wnest ti ddoe?

What did you do yesterday?

Gwnes i	'r siopa.	*I did*	*the shopping.*
	'r cinio.	*I did / made*	*the lunch.*
	frecwast.	*I made*	*breakfast.*
	waith cartref.	*I did*	*homework.*
	lun.	*I did / made*	*a picture.*

Gwnes i + treiglad meddal

p	>	b
t	>	d
c	>	g
b	>	f
d	>	dd
g	>	/
m	>	f
ll	>	l
rh	>	r

Gwnes i...

prynu	>	brynu
talu	>	dalu
cerdded	>	gerdded
bwyta	>	fwyta
darllen	>	ddarllen
gweithio	>	_weithio
llenwi *(to fill)*	>	lenwi
mynd	>	fynd
rhedeg *(run)*	>	redeg

Treiglad Meddal

Soft Mutation

T	>	d
C	>	g
P	>	b
B	>	f
D	>	dd
G	>	_
Ll	>	l
M	>	f
Rh	>	r

Beth wnest ti yn y Brifysgol ddoe?

Beth wnaethoch chi yn y Brifysgol ddoe?

Gwnes i ddysgu.

Gwnes i fwyta yn y cwad.

Gwnes i siarad Cymraeg!

Y Negyddol

Wnes i ddim	byd.	*I didn't do*	*anything.*
	gwaith cartref.		*homework.*
	llanast.	*I didn't make*	*a mess.*
	chwarae'r gêm.	*I didn't*	*play the game.*
	tacluso.		*tidy up.*

There is a **treiglad meddal** at the beginning of a negative sentence.

Gofyn ac Ateb Cwestiynau

Wnest ti	goffi?	*Did you make*	*coffee?*
	ginio?		*lunch?*
	'r llun?	*Did you do*	*the picture?*
	ddarllen llyfr?	*Did you*	*read a book?*

Do ✓ **Naddo** ✗

There is a **treiglad meddal** at the beginning of a question.

Dweud beth wnaeth pawb arall

Saying what other people did

Gwnaeth e	'r siopa.	*He did*	*the shopping.*
	'r cinio.	*He did / made*	*the lunch.*
	<u>**f**</u>recwast.	*He made*	*breakfast.*
Gwnaeth hi	<u>**w**</u>aith cartref.	*She did*	*homework.*
	<u>**l**</u>un.	*She did / made*	*a picture.*
Gwnaeth y plant	<u>**l**</u>anast!	*The children made*	*a mess!*

Mae'r plant hyn wedi bod yn Llangrannog. Edrychwch yn eu cesys. Beth wnaeth bob un ohonyn nhw……?

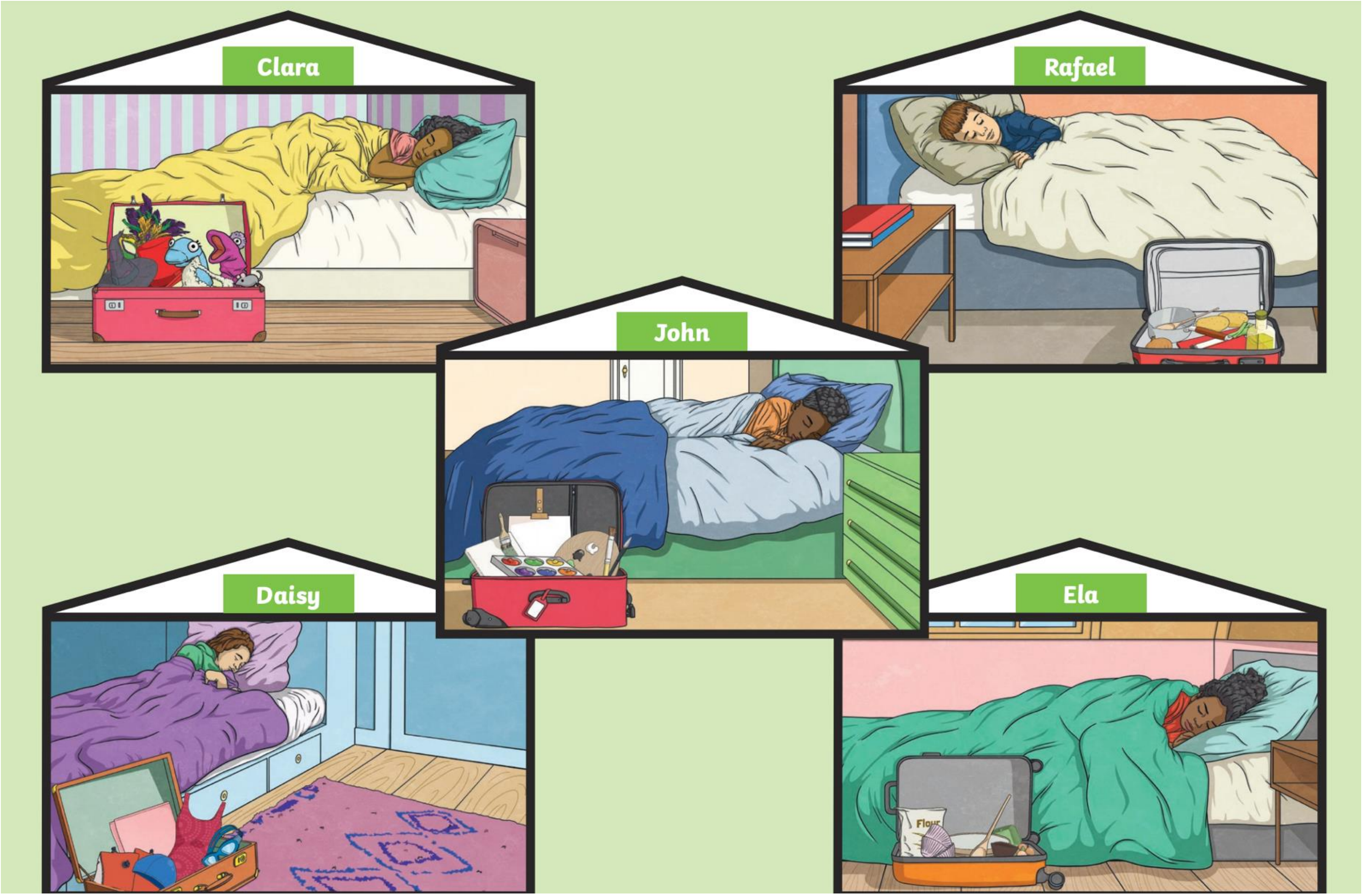

Dweud beth wnaeth pawb arall

Saying what other people did

Gwnaethon ni	'r gwaith.	*We did*	*the work.*
	<u>**g**</u>inio.	*We made*	*lunch.*
Gwnaethoch chi	<u>**w**</u>aith cartref.	*You did*	*homework.*
	<u>**l**</u>un.	*You did / made*	*a picture.*
Gwnaethon nhw	'r brecwast.	*They made*	*the breakfast.*

Codwch a sgwrsiwch!

Get up and chat!

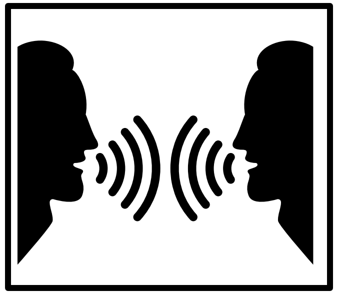

Pwy wyt ti?	Beth wnest ti heddiw?	Beth wnest ti ddoe?	Beth wnest ti wythnos diwethaf?
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

Gorffennol 'gwneud'

Cardarnhaol +	**Cwestiwn ?**	**Negyddol -**
Gwnes i	Wnes i?	Wnes i ddim
Gwnest ti	Wnest ti?	Wnest ti ddim
Gwnaeth e	Wnaeth e?	Wnaeth e ddim
Gwnaeth hi	Wnaeth hi?	Wnaeth hi ddim
Gwnaeth Tom	Wnaeth Tom?	Wnaeth Tom ddim
Gwnaethon ni	Wnaethon ni?	Wnaethon ni ddim
Gwnaethoch chi	Wnaethoch chi?	Wnaethoch chi ddim
Gwnaethon nhw	Wnaethon nhw?	Wnaethon nhw ddim

* Cwestiwn: Use question tone in voice – ***Wnest ti?***

Gwrandewch yn ofalus a llenwch y bylchau:

Listen carefully and fill in the gaps:

Athrawes:	**Beth _________ ti ddoe, Gwen?**
Gwen:	**Yn y bore, _________ i gacen gyda Mam ac yn y prynhawn gwnes i _________________.**
Athrawes:	**Da iawn ti! ________ ti ddarllen neithiwr hefyd?**
Gwen:	**________, wnes i _______ darllen neithiwr. ________ i ddim byd – dim ond ymlacio a bwyta cacen!**
Athrawes:	**O wel, dim ots! Mae dy waith cartref di'n dda iawn!**
Gwen:	**Diolch, Miss!**
Athrawes:	**Croeso! Dal ati!**

Atebion!

Athrawes:	**Beth wnest ti ddoe, Gwen?**
Gwen:	**Yn y bore, gwnes i gacen gyda Mam ac yn y prynhawn gwnes i waith cartref.**
Athrawes:	**Da iawn ti! Wnest ti ddarllen neithiwr hefyd?**
Gwen:	**Naddo, wnes i ddim darllen neithiwr. Wnes i ddim byd – dim ond ymlacio a bwyta cacen!**
Athrawes:	**O wel, dim ots! Mae dy waith cartref di'n dda iawn!**
Gwen:	**Diolch, Miss!**
Athrawes:	**Croeso! Dal ati!**

Wnest ti .....?

Parti!!!

(Mynd) ni i barti yn y Brifysgol neithiwr. (Mynd) y myfyrwyr mewn limousine pinc ond (mynd) y tiwtoriaid mewn Porsche. (Gwneud) nhw gyrraedd yn gynnar. (Gwneud) Catrin frechdanau caws a (gwneud) Eluned gacennau creision ŷd.

(Mynd) y myfyrwyr i'r caffi a (mynd) nhw â'u hetiau a balŵns yno hefyd. (Gwneud) Eluned a Catrin y disgo a (gwneud) nhw fwynhau. (Mynd) nhw ddim adre'n gynnar iawn.

We made lunch.

He went to London.

Did he make supper?

I made a cake.

We went for a walk.

I didn’t make a sandwich.

Disgriblio

Disgriblio

- Ddydd Sadwrn, es i i McDonald’s. Gwnewch lun McDonalds yng nghanol eich darn o bapur. Roedd hi’n ddiwrnod braf - roedd yr haul yn gwenu! Roedd dau gwmwl yn yr awyr. Roedd pedwar car yn y maes parcio. Gwnes i eistedd tu allan ar y fainc. Roedd dau fag siopa Tesco gyda fi. Aeth fy ffrind mewn i archebu bwyd. Roeddwn i wedi blino. Wnes i ddim bwyta byrgyr, bwytais i wrap cyw iâr!

Diolch